

12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» [Електронний ресурс] : затверджено наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237. / Режим доступу : <http://zako2.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>.

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» [Електронний ресурс] : затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2001 р. № 559. / Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>.

УДК 330.341.1

Сергій Радинський, асистент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ОЦІНЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Serghiy Radynskyy

METHODOLOGICAL APPROACHES OF INNOVATION COSTS EVALUATION

Обґрунтування інноваційних витрат господарюючих суб'єктів є дуже важливим, оскільки дозволяє не тільки визначити обсяг грошових ресурсів необхідних для створення, придбання, впровадження, продажу інновацій, а й оцінити їх ефективність. Дана проблема була досліджена багатьма науковцями, а саме Л.С Абрамовою, О.І. Грицаєм, П.Н. Завліним, В.Н. Краснокутською, С.В. Онишко, та ін., якими було висунуто багато теорій щодо ціноутворення на інновації, але так і не знайдена оптимальна стратегія встановлення цін, тому що в її основі не тільки лежить вплив об'єктивних і суб'єктивних факторів, але й дещо більше.

На наш погляд, дефініція „інноваційні витрати” відображає виражені в грошовій вартості витрати на реалізацію окремих складових інноваційного процесу на різних етапах життєдіяльності інноваційно-активного підприємства.

Відповідно, величина інноваційних витрат підприємства визначається фазою інноваційного процесу до якої приєднується підприємство, стратегією інноваційного розвитку, а також особливістю формування цін на різні види інновацій. Залежність характеру витрат на інновації від фаз інноваційного процесу представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

Залежність характеру витрат на інновації від фаз інноваційного процесу

Етапи інноваційного процесу	Характер витрат
Фундаментальні, пошукові і науково-дослідні роботи	– витрати на реалізацію фундаментальних досліджень; – витрати на здійснення наукових досліджень; – винагорода авторам наукових пошуків;
Дослідно-конструкторські роботи зі створення інноваційного продукту	– витрати на здійснення розробок, які є результатами досліджень; – витрати на придбання зовнішніх знань; – витрати на технічне проектування, розробку технологічної і робочої документації, виготовлення і випробування дослідного зразка; – витрати на проведення робіт, пов'язаних з вивченням попиту на інноваційний продукт.

Комерціалізація інноваційних розробок	<ul style="list-style-type: none"> – витрати, пов’язані з придбанням не уречевлених технологій і ноу-хау; – витрати пов’язані з придбанням уречевлених технологій; – витрати на початкову стадію виробництва, промисловий інжиніринг; – витрати на підготовку кадрів; – витрати на виробництво інноваційного продукту згідно із нормами і стандартами калькуляції витрат.
---------------------------------------	--

Обґрунтування інноваційних витрат на реалізацію інноваційних процесів полягає в визначенні інструментарію їх оцінки з метою прийняття ефективних управлінських рішень для визначення стратегічних орієнтирів інноваційної діяльності підприємств. Важливість комплексного оцінювання інноваційних витрат обумовлюється залежністю ефективності діяльності суб’єктів господарювання від інноваційних витрат.

Під оцінюванням витрат на інноваційні процеси треба розуміти функцію управління, спрямовану на вивчення стану, тенденцій розвитку, результатів та розроблення на цій основі рекомендацій щодо подальшого підвищення рівня їхньої ефективності. Об’єктивною необхідністю оцінювання є розроблення збалансованої системи загального аналізу отриманого ефекту від витрат на інноваційні процеси та їхнього впливу на найважливіші показники діяльності підприємства, можливість та доцільність використання різних методів аналізу, визначення оптимальних варіантів реалізації нововведень, оперативне корегування витрат на інноваційні процеси та підтримка стратегічних інноваційних рішень [3, с.139].

Враховуючи аналітичну складову розрахунку ефективності інноваційних витрат, важливо виділити ключові показники оцінювання. Згрупувавши показники обґрунтовані вітчизняними науковцями [1, 2, 4] нами узагальнена та доповнена концепція комплексного оцінювання ефективності витрат інноваційної діяльності підприємств, які можна розрахувати на підставі даних звітності.

Основним показником є віддача інноваційних витрат:

$$ІНв. = \frac{РІП}{ВІД}, \quad (1)$$

де РІП - обсяг реалізованої інноваційної продукції; ІВ- інноваційні витрати.

Відображає обсяг реалізованої інноваційної продукції на 1 грн. витрат інноваційної діяльності.

Обернений показник до інноваційної віддачі витрат – місткість інноваційних витрат:

$$ІНм. = \frac{ІВ}{РІП}, \quad (2)$$

Коефіцієнт рентабельності наукових досліджень і розробок за прибутком від звичайної діяльності:

$$R_{НАУК.ДОСЛ.РОЗРОБ} = \frac{П_{з.д.}}{В_{ДОСЛ.РОЗРОБ}}, \quad (3)$$

де Пз.д. – прибуток від звичайної діяльності (до оподаткування); В – витрати на дослідження і розробки.

Показник вказує на ефективність витрат на здійснення досліджень та розробок у сфері інноваційної діяльності.

Коефіцієнт рентабельності налагодження і відпрацювання технологічного процесу:

$$R_{\text{ТЕХН.ПРОЦ.}} = \frac{П_{\text{РЕАЛ.ІННОВ.ПРОД.}}}{B_{\text{ТЕХН.ПРОЦ.}}}, \quad (4)$$

Преал.іннов. прод. – прибуток від реалізації інноваційної продукції, В – витрати на налагодження та впровадження технологічного процесу.

Представлений показник відображає ефективність витрат на налагодження та впровадження технологічного процесу.

Коефіцієнт інноваційності витрат:

$$K_{\text{І.В.}} = \frac{B_{\text{ТЕХН.ІННОВ.}}}{\sum OB}, \quad (5)$$

де $B_{\text{техн.іннов.}}$ – витрати на технологічні інновації; $\sum OB$ – загальна сума операційних витрат.

Показник відображає частку технологічних витрат в співвідношенні до операційних витрат.

Коефіцієнт інноваційної місткості витрат:

$$K_{\text{І.М.В.}} = \frac{ІВ}{СВ}, \quad (6)$$

де СВ - сукупні (валові) витрати.

Показник відображає частку витрат на інноваційну діяльність у співвідношенні до сукупних (валових) витрат підприємства.

Коефіцієнт доходності інноваційних витрат:

$$K_{\text{Д.І.В.}} = \frac{ВП}{ІВ}, \quad (7)$$

ВП – валовий прибуток.

Показник відображає частину доходу, отриманого від витрат на інноваційні процеси, у валовому прибутку підприємства.

Коефіцієнт рентабельності інноваційних витрат 1:

$$R_{\text{ІВ1.}} = \frac{ПД.}{ІВ}, \quad (8)$$

ПД. – прибуток отриманий в результаті інноваційної діяльності.

Показник відображає розмір чистого прибутку від інноваційної діяльності, який отримує підприємство в розрахунку на 1 грн. витрат на інноваційні процеси.

Коефіцієнт рентабельності інноваційних витрат 2:

$$R_{\text{ІВ2.}} = \frac{ЧП}{ІВ}, \quad (9)$$

ЧП – чистий прибуток (збиток) діяльності підприємства.

Відображає розмір чистого прибутку від фінансово-економічної діяльності, який отримує підприємство на 1 грн. витрат на інноваційні процеси.

Запропонована система показників дозволяє аналітично обґрунтувати ефективність інноваційних витрат в діяльності підприємства, визначити динаміку зміни ефективності використання витрат на інноваційні процеси, зробити узагальнені висновки щодо розвиненості та масштабів інноваційних процесів на конкретному підприємстві.

Використана література

1. Грицай О.І. Ідентифікація та аналізування витрат на інноваційні процеси

машинобудівних підприємств / О.І. Грицай // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Проблеми економіки та управління 2011. – № 698. – С.23–27.

2. Лановська Г.І. Методика оцінки результативності інноваційної політики підприємств спиртової галузі / Г.І. Лановська // Вісник ЖДТУ. – 2011. – №4. – С.248 – 255

3. Левченко Н.М. Аналіз інноваційної діяльності підприємств / Н.М. Левченко, Д.К. Косенко // Вісник Хмельницького національного університету. — 2009. – №2. – Т.1. – С.138 – 142.

4. Смоленюк П. Аналіз ефективності інноваційної діяльності підприємств / П. Смоленюк // Економічний аналіз. – 2010. – №5. – С. 332–336.

УДК 657.05

Інна Савіна, ст. гр. БОМ-51

Науковий керівник – к.е.н., доцент Павликівська О. І.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ПРИНЦИП СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА

Inna Savina

PRINCIPLE OF SIMPLIFIED SYSTEM OF TAXATION: INTERNATIONAL EXPERIENCE AND DOMESTIC PRACTICES

В сучасній економіці України, на нашу думку, доцільно розвивати напрям дослідження ефективності функціонування податкової системи як індикатора внутрішніх фіксальних дисбалансів. Дослідники концентрують свою увагу здебільшого на спрощену систему оподаткування суб'єктів малого бізнесу в контексті узгодження інтересів платників податків та держави.

Спрощена система оподаткування обліку та звітності – система оподаткування, запроваджена з метою стимулювання розвитку малого підприємства. Згідно з новим Податковим кодексом, ця система і надалі існуватиме і розвиватиметься, однак вона ж потребує реформування з урахуванням тих недоліків, які виявлені у практиці застосування нині діючої системи.

Також для платників єдиного податку зберігається перелік податків і зборів (обов'язкових платежів), від сплати яких вони звільнені. Варто зауважити, що Податковим кодексом значно розширено перелік видів діяльності суб'єктів господарювання, на які спрощена система оподаткування поширюватися не буде. Передусім це стосуватиметься високорентабельних видів господарської діяльності, доходи від яких є пасивними, або які за своєю суттю не потребують підтримки у вигляді сплати єдиного податку. Позитивним нововведенням є введення податкових канікул для підприємців, які надають побутові послуги та займаються торгівлею на ринках на суму не більше 300 тис. грн. на рік. Також це стосується юридичних осіб з таким же річним доходом, які займаються наданням послуг з початку 2011 до кінця 2015 року ставка єдиного податку буде дорівнювати нулю.

Однією з найпоширеніших форм стимулювання розвитку сектора малого підприємництва в розвинутих країнах є створення для них преференцій в оподаткуванні шляхом введення спеціальних податкових правил (Франція) або застосування загальних правил з окремими пільгами для малих підприємств (США, Великобританія). Тому доцільно розглянути міжнародну практику застосування спрощених режимів оподаткування малого підприємництва та необхідність її адаптації